

'Ελεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: 'Ο Μητροπολίτης 'Αττικής καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
'Αριθμός φύλλου 62 1 'Ιουνίου 2001

Τό παράτολμο πήδημα

Η δοκιμή ξεκίνησε κατά τούς προηγούμενους αιώνες. Τότε, πού ὁ αἴφνι-
διασμός τῆς ἐπιστημονικῆς προόδου ἀνέβασε σέ ἐπικίνδυνα ὕψη τόν
πυρετό τῆς ἀνθρώπινης ἔπαρσης. Οἱ ἐρευνητές κατέθεσαν, ἄλλοι μέ σε-
μνότητα καί μέ συγκρατημένη αἰσιοδοξία καί ἄλλοι μέ παράτολμη αὐτοπε-
ποίθηση, τά πορίσματα τῶν μελετῶν τους καί τῶν πειραμάτων τους. Κά-
ποιοι ἄλλοι, ἀγκιστρωμένοι στήν κλίμακα τῶν ποικίλων ἐξουσιῶν καί τῶν
κοινωνικῶν διακρίσεων, θεώρησαν ἱστορικό συναπάντημα τήν ἔκρηξη τῆς
ἐπιστημονικῆς γνώσης καί προσπάθησαν νά ἐκλαϊκεύσουν, σωστά ἤ στρε-
βλά, τό μόχθο τῶν ἐξειδικευμένων ἐρευνητῶν καί νά χρησιμοποιήσουν τήν
ἐκλαϊκευμένη ἤ καί πλαστογραφημένη ἐπιστήμη, γιά νά ὑποστηλώσουν τόν
κακοσχεδιασμένο πύργο ἐκπομπῆς σημάτων τοῦ ἀθεϊσμοῦ. Τό σταθερό
σλόγκαν, πού ἐγκαινιάστηκε σέ κείνους τούς καιρούς καί πού κρατάει ἴσαμε
τίς μέρες μας ἀπαράλλακτο, εἶναι, πώς ἡ ἐπιστήμη, μέ τό μεγάλο φάσμα
τῶν ἐρευνῶν της καί μέ τή φωτισμένη διείσδυση στά μυστικά τοῦ μικρο-
κόσμου καί τοῦ μακροκόσμου, ἔλυσε τό μυστήριο τῆς Δημιουργίας καί ἀπο-
δέσμευσε τόν ἄνθρωπο ἀπό τό χρέος ἀναφορᾶς στό Θεό-Δημιουργό καί προ-
στάτη τῆς πνευματικῆς καί τῆς ὕλικῆς κτίσης.

Τό παράτολμο πήδημα, πού έγινε τότε καί πού συνεχίζεται ἴσαμε σήμε-
ρα, εἶναι τό «τυχαῖο». Ἡ διατύπωση τῆς θεωρίας, πώς ὅλος αὐτός ὁ
κόσμος μέ τήν ἀπεραντωσύνη του καί μέ τήν ἀρμονία του, προέκυψε τυχαία.
Σά νά ἐμφανίστηκαν, πέρα γιά πέρα τυχαία, κάποια στοιχεῖα, νά ἀνακα-
τεύτηκαν τυχαία καί νά σχηματίστηκε τό σύμπαν. Τά ἀστρικά συστήματα.
Ἡ σχέση καί ἡ κίνηση καί ἡ ἀλληλεπίδραση τῶν πλανητῶν. Ἡ πανίδα καί
ἡ χλωρίδα. Ὁ ἄνθρωπος. Ὅλα δίχως νά ὑπάρξει ὁ ὑπέρτατος νοῦς, πού τά
ἀνέπτυξε καί τά ὀριοθέτησε. Δίχως ἡ ἀπειρη σοφία τοῦ Δημιουργοῦ νά ἐναρ-
μονίσει τό ἀπειροελάχιστο μέ τήν ἀπεραντωσύνη, τή δύναμη μέ τήν τάξη,
τήν ὁμορφιά μέ τή σκοπιμότητα.

Τά ἐπιστημονικά ἐργαστήρια ὅλου τοῦ κόσμου, εἴτε ἀνιχνεύουν τοὺς μα-
κρινούς ἀστέρες, πού τό φῶς πρέπει νά ταξιδεῖ ἐκατομμύρια χρόνια,
γιά νά τοὺς φτάσει, εἴτε ἐρευνοῦν τά ἀδιόρατα ἄτομα τῆς ὕλης, οἰκοδομοῦν
τήν ἐπιστημονική γνώση πάνω στό θεμέλιο τῆς ἐμπιστοσύνης στόν ἐρευνητή
ἄνθρωπο. Ὁ ἐντυπωσιακός πύργος τῆς ἐπιστήμης δέν εἶναι δημιούργημα
τῆς τύχης. Δέ χτίστηκε μόνος του. Δέ συναρμόστηκε μέ τυχαία συνάντηση
καί ἐναρμόνιση τῶν πολυποίκιλων στοιχείων. Μόχθησαν ἄνθρωποι. Κατέ-
θεσαν στήν τράπεζα τῶν ἐρευνῶν τίς διαλεγμένες καί φιλτραρισμένες γνώ-
σεις τους. Ἔστησαν τό μυαλό τους. Ἐπράξαν καί τή φύση. Καί κατέληξαν σέ
συμπεράσματα, πού τά πρόσφεραν στήν ἀνθρωπότητα, γιά νά τή μυσήσουν
στά μυστήρια τῆς Δημιουργίας καί γιά νά τήν εὐκολύνουν στήν ἱστορική της
πορεία. Τίποτα στήν ἐπιστήμη, τίποτα στήν τεχνολογία, τίποτα στήν πολι-
τιστική ἀνέλιξη δέν εἶναι τυχαῖο. Παντοῦ ὑπάρχει ἡ σφραγίδα τοῦ πνεύμα-
τος καί τά σημάδια τοῦ μόχθου.

Μέ ποιά λογική καί μέ ποιά διαλεκτική οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἀθεϊστικῶν
κινήματων κάνουν τό παράτολμο πήδημα γιά νά βρεθοῦν στό κενό τῆς
παραεπιστήμης, τῆς παραπληροφόρησης καί τοῦ παραλόγου; Ποιό ἐπιστη-
μονικό ἀξίωμα ἢ ποιά ἡλεγμένη ἐπιστημονικά πραγματικότητα στήνεται
μπροστά τους ὡς ἐφαλτήριο, γιά νά πηδήσουν ἀπό τό λογικό σχῆμα, πού
ἐκφράζεται μέ τό ἀποστολικό ἀξίωμα «πᾶς οἶκος κατασκευάζεται ὑπό τινος,
ὁ δέ τά πάντα κατασκευάσας Θεός» (Ἐβρ. γ' 4);

Οἱ αἰῶνες θά περνοῦν. Οἱ ἐπιστῆμες θά προωθοῦνται στοὺς μυστικούς θα-
λάμους τῆς παγκόσμιας νομοτέλειας καί τῆς παγκόσμιας ἀρμονίας,
ἀλλά τό ἀξίωμα, πού ἐπιβάλλει στό λογικό ἄνθρωπο νά δεχτεῖ τήν ὑπαρξη
τοῦ πάνσοφου καί παντοδύναμου Δημιουργοῦ, δέ θά ξεπεραστεῖ καί δέ θά
περιπέσει σέ ἀχρηστία. Θά μένει καί θά φωτίζει τόν ὀρίζοντα καί ὡς Ἀπο-
κάλυψη τοῦ Θεοῦ καί ὡς ἐμπειρία τῶν ἀνθρώπων, τῶν σοφῶν καί τῶν ἄσο-
φων.

‘Υστερόγραφο στην επίσκεψη

Ο Πάπας τῆς Ρώμης Ἰωάννης-Παῦλος ὁ Β΄ «ἤλθε καὶ ἀπῆλθε». Τά δρακόντεια μέτρα, πού προγραμματίστηκαν γιὰ τή δική του ἀσφάλεια καὶ γιὰ τήν ἀστυνόμευση τοῦ λαοῦ, χαλάρωσαν. Οἱ χιλιάδες ἀστυνομικοί, πού ἀκροβολίστηκαν γιὰ νά προστατέφουν ἓνα θρησκευτικό ἡγέτη(!), ξαναγύρισαν στή ρουτίνα τῶν καθηκόντων τους. Οἱ κάτοικοι τῆς ἀττικῆς γῆς ἀνάπνευσαν. Τά συνεργεῖα τῶν μεγάλων καναλιῶν χαμήλωσαν τοὺς προβολεῖς. Οἱ βαρόνοι καὶ οἱ μάγοι τῶν Μέσων Ἐνημέρωσης στράφηκαν στήν ἀναζήτηση καὶ ἀνακάλυψη ἄλλων τηλεοπτικῶν ἀστέρων, ἱκανῶν νά γαργαλίσουν τήν περιέργεια τοῦ ἀνῶνυμου πλήθους καὶ νά σπρώξουν τό δεικτὴ τῆς τηλεθέας σέ στάθμη θερμοῦ ἐνδιαφέροντος.

Ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ στιγμή προσφέρεται γιὰ περισυλλογή. Γιὰ νηφάλια κρίση καὶ γιὰ σώφρονα ἀποτίμηση τῆς σκηνοθεσίας τῆς Παπικῆς ἐπίσκεψης.

•

Ἀπὸ τό περασμένο φθινόπωρο ἴσαμε τὴ στιγμή, πού ὁ Πάπας πάτησε τό πόδι

τοῦ στήν ἐλληνική γῆ, ἔχει κυλήσει στὴ δημοσιότητα ἀλυσίδα πρωτοβουλιῶν, διαβουλεύσεων, παρασκηνιακῶν μεθοδεύσεων καὶ ἀντιδράσεων, πού ὅλα ἐστιάζονταν στήν ἐπιθυμία πραγμάτωσης τοῦ Βατικάνειου ὄνειρου. Κάποια ἀπὸ τὰ δημοσιεύματα, φωτογραφήσεις, ἀπὸ ποικίλες ὀπτικές γωνίες, ἢ καὶ ἀπὸ μυστικές κάμερες, τῶν ζυμώσεων τῆς ἡμέρας, πρόδιδαν εὐφυεῖς διπλωματικούς ἐλιγμούς ἢ καὶ ἄκομφο δόλο. Καὶ κάποια ἄλλα, φορεῖς καὶ μεταφορεῖς τῆς καταπληγωμένης ἱστορικῆς μνήμης καὶ τοῦ ἀξιοσέβαστου θησαυροῦ τῆς Ὁρθόδοξης παράδοσης, διοχέτευαν στό πολυκατάστημα τῆς κοινῆς γνώμης τὴν πικρὴ γεύση τῆς προδοσίας καὶ τὴ συνειδησιακὴ ἀγωνία γιὰ τίς ἀπρόβλεπτες ἐξελίξεις καὶ ἐπιπτώσεις τῆς προβληματικῆς ἐπικαιρότητας.

Οἱ δικές μας σκέψεις, φτωχὴ εἰσφορά στό γαζοφυλάκιο τῆς πλούσιας δημοσιογραφικῆς λογίας, δέ θὰ περιδιαβάσουν, τοῦτε τὴ στιγμή, τό μουσεῖο τῆς ἱστορικῆς μνήμης. Μήτε θὰ ἀναπαραγάγουν, σεβαστικά ἢ θαυμαστικά, τὰ τηλεοπτικά πλάνα τοῦ Παπικοῦ προσκυνήματος. Θὰ τολμήσουν νά ρίξουν θεολογικὸ, κριτικὸ

βλέμμα στή σκηνή καί στό παρασκήνιο τοῦ δικοῦ μας οἴκου. Στούς χειρισμούς, πού μεθόδευσε ἡ ἐκκλησιαστική διοίκηση τῶν Ἀθηνῶν, γιά νά διευκολύνει τήν πραγμάτωση τοῦ Παπικοῦ ταξιδιοῦ καί, ταυτόχρονα, νά «νίφει τάς χεῖρας της» καί νά ἀπαγκιστρωθεῖ ἀπό τό πλέγμα τῆς μομφῆς καί τῆς ἐνοχῆς. Καί θά κατευθύνουν τήν κοινή προσοχή στή μαύρη τρύπα, πού προκλήθηκε στή Συνοδική λειτουργία τῆς ἀγιασμένης Ὁρθοδοξίας μας, κατά τήν κρίσιμη περίοδο τῶν μακρῶν διαβουλευσέων καί πού δέν ἔκλεισε μέ τήν ἀποχώρηση τοῦ Ποντίφηκα καί τό κλείσιμο τῆς αὐλαίας. Ἡ ἀλλοίωση, δυστυχῶς, μένει. Καί θά ἀποτελέσει ἀφετηρία ἀλλοτριωτικῶν ἐξελιξέων. Καταλυτικῶν ὑποψιῶν. Διχαστικῶν ἀμφισβήτησεων. Καί νοσηρῶν συμπτωμάτων στό διοικητικό σύστημα τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας.

1. Διαβουλεύσεις ἢ ἐπισκέψεις;

Λέχτηκε καί γράφτηκε καί ἀπό ἐκκλησιαστικούς κοντυλοφόρους καί ἀπό θύραθεν προπαγανδιστές τῆς πνευματικῆς μειοδοσίας, ὅτι ἡ κατάφαση στό Παπικό αἷτημα ἦταν γιά τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μονόδρομος. Ἀπό τή στιγμή, πού ὁ μεικτός, ἐκκλησιοκοσμικός ἄρχοντας τῆς Ρώμης διατύπωσε τήν ἐπιθυμία νά περπατήσει στά βήματα τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου Παύλου καί νά σκύφει εὐλαβικά καί προσκυνηματικά σέ κάποιους ἀπό τοὺς πιό σημαντικούς σταθμούς τῆς ἀποστολικῆς περιοδείας, ἡ ἐλληνική Ἐκκλησία ἔπρεπε νά ἀνοίξει

διάπλατα τίς πύλες καί τίς καρδιές καί νά ὑποδεχθεῖ μέ τήν πατροπαράδοτη διάθεση τῆς φιλοξενίας τόν ὑψηλό ἐπισκέπτη.

Ἡ ἐπιχειρηματολογία αὕτη στήθηκε ἀποκλειστικά καί μόνο μέ τό δομικό ὕλικό τῆς ἐλληνικῆς φιλοτιμίας. Μέ τή διαλεκτική τῶν εὐγενικῶν παραδόσεων τῆς φυλῆς μας. Τό πνεῦμα φιλοξενίας τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καί τήν εὐαισθησία τοῦ Ὁρθοδόξου βιώματος.

Ὡστόσο, εἶναι ὀλοφάνερο καί πρέπει νά γίνει ἀποδεκτό, πῶς ἡ χιλιόχρονη διάσταση ἀνάμεσα στήν Ἀνατολή καί στή Δύση δέν ὀφείλεται σέ ἔλλειμμα εὐγένειας ἢ φιλοξενίας. Εἶναι ἡ βαθεῖα πληγή τῆς Χριστιανοσύνης. Πού ὑποχρεώνει σέ πολλή καί προσεκτική μελέτη. Σέ ἐντιμη, ἀνυστερόβουλη προσέγγιση. Καί σέ χειρισμούς, πού θά ἐπουλώσουν καί δέ θά βαθύνουν τό μεγάλο, ἱστορικό τραῦμα.

Ἀνάγκη νά ὑπογραμμιστεῖ καί νά ὑπομνηστεῖ ἡ ἄλλη, ἡ σοφὴ διαλεκτική, ἡ κυρίαρχη καί σεβαστὴ στόν ἐκκλησιαστικό χῶρο, πού εἶναι, παράλληλα, σεβαστὴ καί ρυθμιστικὴ καί στήν παγκόσμια σκηνή τῶν κοσμικῶν διαβουλευσέων. Αὕτη θέλει τίς ἐπικοινωνίες καί τίς ἀνταλλαγές τῶν ἐπίσημων ἐπισκέψεων νά μὴν προηγούνται τοῦ διαλόγου προσέγγισης. Νά ἔπονται, ὡς καρπὸς ὥριμος μιᾶς κοπιαστικῆς καλλιέργειας τῆς ἐμπιστοσύνης καί τῶν κοινῶν ὁραμάτων. Νά ἐπικυρώνουν καί νά ἐπισημοποιοῦν τίς ἐξομαλύνσεις καί τίς συμφωνίες.

Ὅταν ἀνάμεσα στίς δυὸ ἐπάλξεις ὑπάρχουν σοβαρές διαφοροποιήσεις, ὅταν οἱ ἐπιβαρύνσεις τοῦ παρελθόντος καί οἱ ἀντίρροπες ἐπιλογές καί πρωτοβουλίες

τῆς ἐπικαιρότητας ὑφώνουν τείχη διαχωρισμοῦ ἢ συντηροῦν τὰ ἱστορικά τραύματα, οἱ ἐπισκέψεις ἀναστέλλονται ἢ καί ματαιώνονται. Οἱ προσπάθειες τότε καί ἀπό τίς δυό πλευρές, ἐπικεντρώνονται στήν ἐπίλυση τῶν διαφορῶν. Στήνεται ἡ γέφυρα τοῦ διαλόγου. Ρίχνονται στό τραπέζι τῶν συζητήσεων τὰ προβλήματα. Ἀνταλλάσσονται ἀπόψεις. Καί ὅταν τὰ σύννεφα τῶν ὑποφύων ἢ τῆς ἐχθρότητας ἀπομακρυνθοῦν, ὅταν ἀποκατασταθεῖ κλίμα φιλίας καί συνεργασίας, παραμερίζουν οἱ μπάρες καί ἐλευθερώνονται οἱ διαβάσεις τῆς ἐπικοινωνίας. Τότε καί μόνο προγραμματίζονται οἱ ἀνταλλαγές τῶν ἐπίσημων ἐπισκέψεων καί οἱ πανηγυρισμοί καί οἱ ὑπογραφές τῶν συμφωνιῶν καί οἱ κοινές διακηρύξεις καί τὰ χειροκροτήματα τῆς λαϊκῆς ἀποδοχῆς.

Γιά παράδειγμα, ἀναφέρω συγκεκριμένη περίπτωση. Αὐτή τή στιγμή ὁ Ἑλληνας πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἢ ὁ Ἑλληνας πρωθυπουργός δέν ἐπιχειροῦν ἐπίσημο ταξίδι στήν Τουρκία. Οὔτε ὁ πρόεδρος τῆς γειτονικῆς χώρας ἀναγγέλλει ἐπίσημη ἐπίσκεψη στήν Ἑλλάδα. Τά ἀγκάθια, πού ἐνοχλοῦν καί τραυματίζουν τή φιλική σχέση καί τή συνεργασία εἶναι πολλά. Καί δέν ἐξασφαλίζουν κλίμα ἀνεσης γιά ἐπισκέψεις καί κοινές διακηρύξεις. Ἡ ἐπικοινωνία περιορίζεται σέ προκαταρκτικό, διπλωματικό διάλογο. Ἄν κάποτε παραμεριστοῦν τὰ ἀγκάθια καί ἐξομαλυνθοῦν οἱ σχέσεις, τότε θά ἀνοίξει καί ἡ γέφυρα τῆς ἐπικοινωνίας καί τῶν ἐπισκέψεων.

Ἡ ἀρχή αὕτη εἶναι ἰσχυρή καί ἀποδεκτή σέ πανανθρώπινη κλίμακα. Σέ τέ-

τοιο βαθμό, πού μιὰ παραβίασή της χαρακτηρίζεται καί στιγματίζεται ἢ ὡς μειοδοσία ἢ ὡς προδοσία.

2. Ὁ παγωμένος διάλογος.

Ἡ Ὁρθοδοξία μας καί ὁ Ρωμαιοκαθολικισμός βρίσκονται σέ ἀντιπαλότητα ἐπὶ μιὰ ὁλόκληρη χιλιετία. Τό χάσμα δέν εἶναι οὔτε χτεσινό, οὔτε ἐπιφανειακό. Ἡ μακρά καί σκληρή ἱστορική περιπέτεια τῆς Ὁρθόδοξης Ἀνατολῆς καί ἡ αὐταρχική καί σκοτεινή συμπεριφορά τῆς ἐκκοσμιευμένης Δύσης ἀνοίξαν καί βάθυναν τό ρῆγμα. Τό ἔκαναν τρομακτικό, τραυματικό καί ἀγεφύρωτο. Καί εἶναι ἀφελές, ἀνιστόρητο καί ἐξωπραγματικό, νά ἰσχυριστεῖ κανεῖς, ὅτι μιὰ εἰκοσιτετράωρη ἐπίσκεψη τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ρώμης στήν Ἀθήνα καί μιὰ συμβατική φιλοφρόνησή του στό ἑλληνικό ἔδαφος, μιὰ φευγαλέα ἔκφραση λύπης γιά τὰ ὅσα σκηνοθέτησε καί ὑλοποίησε ἡ Δυτική Χριστιανοσύνη κατά τοὺς πρώτους αἰῶνες τῆς δεύτερης χιλιετίας, θά μπορούσαν νά καταγραφοῦν ὡς ὀριστική ἀλλαγή κλίματος, ὡς γνήσια ψυχική προσέγγιση τῶν δυό κόσμων καί ὡς ἐγκαινισμός καινούργιας ἐποχῆς.

Ἄν στό ἀρχιεπισκοπικό μέγαρο τῶν Ἀθηνῶν κυριαρχοῦσε ἡ σύνεση, ἡ σοβαρή ἐκτίμηση τῶν ἱστορικῶν δεδομένων, ὁ σεβασμός πρὸς τὴν μακραίωνη, αἵματοβαμμένη παράδοση τῆς Ὁρθοδοξίας καί ἡ διακριτική εὐγένεια πρὸς τὴν ἄλλη πλευρά, ἡ ἀπόκριση στό αἶτημα τῆς ἐπίσκεψης θά ἦταν διαφορετική. Εὐγενική, ἀλλά καί ρεαλιστική. Ὁ κ. Χριστόδου-

λος θά πρότεινε, ἀπλά, φιλικά, ἔντιμα καί ἀποφασιστικά, νά καλλιεργηθεῖ ἡ προσέγγιση. Νά ἐντατικοποιηθεῖ ὁ θεολογικός καί ἐκκλησιαστικός διάλογος. Νά ἀναλυθοῦν μέ προσοχή οἱ διαφορές, πού μᾶς χωρίζουν καί μᾶς ἐντάσσουν σέ ἀντίπαλα στρατόπεδα. Νά ἀναζητηθεῖ καί νά ἐπισημανθεῖ τό μονοπάτι τῆς κοινῆς πορείας. Ἡ κοινή πίστη, ἡ κοινή παράδοση, ἡ κοινή ἐκκλησιολογική θεμελίωση. Καί ἀφοῦ οἱ δύο πλευρές καταλήξουν σέ συμφωνία καί, ἀφοῦ ἐλευθερωθεῖ ἡ λεωφόρος τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητας ἀπό τὰ ἐμπόδια, νά ξεκινήσει ἡ λιτανεία τῆς δοξολογίας καί ἀπό τήν πλευρά τῆς Ρώμης καί ἀπό τήν πλευρά τῶν Ἀθηνῶν.

«Φίλοι, θά μπορούσε νά πεῖ, τό φορτίο τῶν πικριῶν βαραίνει στίς συνειδήσεις τοῦ Ὁρθοδόξου πληρώματος. Ὡς προχωρήσουμε σέ πράξεις, πού θά ἀλαφρώσουν τίς καρδιές καί θά ἀνοίξουν τίς πύλες τῆς ἀδελφικῆς, ἐκκλησιαστικῆς μας ἐπικοινωνίας. Καί τότε, ἐλᾶτε νά ἀνταλλάξουμε τόν ἀσπασμό τῆς ἀγάπης καί νά καταθέσουμε ἐκεῖ, πού πάτησε τό πόδι του ὁ μεγάλος Ἀπόστολος, ὁ Παῦλος, τήν ἀποφασή μας νά περπατήσουμε μαζί κατά τήν τρίτη χιλιετία».

Αὐτό δέν ἔγινε. Ὁ θεολογικός διάλογος ἔχει ἐγκαινιαστεῖ ἐπίσημα πρὶν ἀπὸ εἴκοσι χρόνια. Ὁμως, ἐδῶ καί δέκα χρόνια ἔχει παγώσει. Δέν προχωρεῖ. Δέ στήνει στηρίγματα γεφύρωσης τοῦ χάσματος. Δέ δημιουργεῖ κλίμα ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας. Καί ἐνῶ ὁ διάλογος δέν προχωρεῖ καί τὰ ἐμπόδια δέν παραμερίζονται, μεθοδεύτηκε ἡ ἐπίσκεψη, πού

πραγματοποιήθηκε καί ὀλοκληρώθηκε μέσα στή σκηνοθετημένη συμβατικότητα. Στίς σικέ, προετοιμασμένες καί προσυμφωνημένες κινήσεις. Στήν τυπική ἀνταλλαγή προσφωνήσεων. Στόν τηλεοπτικό ἐντυπωσιασμό. Στήν κοσμική λαμπρότητα.

Μετά ἀπὸ αὐτή τήν ἐξέλιξη, μπορεῖ ἓνας σοβαρός ἄνθρωπος, πιστό μέλος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας νά ἐπαναπαυτεῖ; Νά συμβιβαστεῖ μέ τίς ἡχηρές διαβεβαιώσεις; Καί νά συντονιστεῖ μέ τοὺς κροταλισμούς τῶν ἄσχετων δημιουργῶν καί ἐκμεταλλευτῶν τοῦ λαϊκοῦ ἐνθουσιασμοῦ;

3. Ἡ πολύχροτη συγγνώμη.

Ἀκόμα καί ἡ πολυχειροκροτημένη ἔκφραση τῆς λύπης ἀπὸ τὰ γεροντικά χεῖλη τοῦ Ρωμαίου Ποντίφηκα, γιὰ τίς βάρβαρας ἐπιδρομές τῶν Σταυροφόρων, γιὰ τήν ἀπάθεια τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τίς δραματικές περιπέτειες τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἀνατολῆς καί γιὰ τήν τελική πτώση τῆς βασιλεύουσας πόλης τῶν μεγάλων ὀνείρων, δέν μπορεῖ νά ἀποτιμηθεῖ ὡς ρωμαλέα πράξη θεμελίωσης τοῦ οἰκοδομήματος τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητας. Τὰ τραγικά γεγονότα τῶν ἀρχῶν τῆς δέκατης τρίτης καί τῆς δέκατης ἑκτῆς ἐκατονταετίας ἀποτελοῦν βαθεῖές πληγές τῆς ἱστορίας. Ἀλλὰ «οὐκ ἀπογίνονται». Καί ἡ πληγωμένη Ὁρθόδοξία καί ἡ ὑπεύθυνη Δύση φυλλομετροῦν τίς ἱστορικές σελίδες μέ ὀδύνη καί συναντιῶνται στήν ἴδια ψυχικὴ ἐκδήλωση. Προσεύχονται στόν Πανάγαθο Θεό

νά συγχωρήσει τούς υπεύθυνους. Τούς σχεδιαστές καί τούς δράστες. Κανέννας, μήτε στήν Ἀνατολή μήτε στή Δύση, δέ σκέφτηκε νά ζητήσει τήν ἐγγράφη τῶν γεγονότων τοῦ παρελθόντος στήν ἀτζέντα τῶν θεμάτων, πού χωρίζουν καί διαφοροποιοῦν αὐτή τή στιγμή τούς δυό κόσμους.

Οἱ διαφορές, πού ἐμποδίζουν τήν ἐκκλησιαστική ἐπικοινωνία καί κοινωνία, εἶναι θεολογικές καί ἐκκλησιολογικές. Καί φορτίζονται μέ τήν εὐαισθησία τῆς εὐθύνης γιά τή διατήρηση τῆς ὁλοκληρίας τῆς πίστεως καί τῆς γνησιότητος τῆς σχέσης τοῦ ἀνθρώπου μέ τό Θεό. Ὅμως, γιά τά θέματα αὐτά δέν ἔγινε κανέννας λόγος κατά τή συνάντηση. Οὔτε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν ἀνοιξε τή βίβλο τῶν διαφορῶν. Οὔτε ὁ Πάπας τῆς Ρώμης πρόσφερε στούς πικραμένους ἀδελφούς τῆς Ἀνατολῆς τόν γλυκύ κρατήρα τῆς ἐλπίδας.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἔκανε μιά ἀσύμβατη πρός τό ἀξίωμά του κίνηση. Ἐκρυσσε ἀπό τίς θόνες τῆς παγκόσμιας προβολῆς τά αἰχμηρά θεολογικά ἀγκάθια. Δέν ἀναφέρθηκε καθόλου στά καυτά θέματα, πού βρίσκονται κατά τά εἴκοσι τελευταῖα χρόνια ἀπλωμένα στό τραπέζι τῶν θεολογικῶν συζητήσεων καί τῶν ἐκκλησιαστικῶν διαπραγματεύσεων. Καί ξεδίπλωσε μόνο τό κοντάκιο τῶν πικριῶν, πού σώρευσαν, κατά τή διαδρομή τῆς χιλιετίας, οἱ ἀτυχεῖς καί ὑστερόβουλες πολιτικές κινήσεις τοῦ Βατικανοῦ. Τίς βάρβαρες ἐπιδρομές. Καί τίς πονηρές ἀποσιωπήσεις.

Καί ὁ Πάπας τῆς Ρώμης, μέ λιτότη-

τα-θέλουμε νά πιστεύουμε καί μέ εἰλικρίνεια-ὑψωσε τά χέρια στόν οὐρανό καί διατύπωσε τήν εὐχή ὁ Κύριος νά συγχωρήσει ὅλους τούς ἐνόχους. Τά τέκνα καί τούς ἐκπροσώπους τῆς θρησκευτικῆς αὐτοκρατορίας του, πού λύπησαν καί τραυμάτισαν τούς ἀδελφούς τῆς Ἀνατολῆς. Ἀλλά δέν ἄφησε οὔτε μιά ἀκτίνα ὑπόσχεσης, ὅτι ὁ διάλογος θά προχωρήσει ἀνεμπόδιστα καί ὅτι θά καταβληθεῖ κάθε προσπάθεια νά παραμεριστοῦν οἱ ὀγκόλιθοι, πού στό διάστημα τῆς δεύτερης χιλιετίας ἔκλεισαν τίς διαβάσεις τῆς ἀγάπης καί ἐμπόδισαν τή μετοχή στό κοινό ποτήριο τῆς ζωῆς.

Καί ἐνῶ τά πάντα ἐξελίχτηκαν μέσα σ' αὐτή τή συμβατικότητα, ἡ συνάντηση ἐπισφραγίστηκε μέ θερμές φιλοφρονήσεις καί μέ ἀνταλλαγές δώρων. Σά νά ἔλῃξε, μονομιᾶς, τό σχίσμα. Καί σά νά ἔλουμε τήν οἰκουμένη ὁ ἥλιος τῆς ἐνότητας καί τῆς ἀδελφότητος.

Αὐτό τό ψευδεπίγραφο μήνυμα ἀνέλαβαν νά τό διασκορπίσουν καί νά τό ἐπιβάλλουν στίς συνειδήσεις τῶν ἀνύποπτων μελῶν τῆς πανανθρώπινης οἰκογένειας τά πληρωμένα μέσα τῆς μαζικῆς ἐνημέρωσης. Μίλησαν γιά ἱστορική ἐπιτυχία. Σάλπισαν, πῶς πραγματοποιήθηκε τό δρασκέλισμα στήν καινούργια ἐποχή. Ἐπλεξαν στεφάνια δόξας γιά νά τά ἀποθέσουν στά κεφάλια τῶν πρωτεργατῶν τῆς ἐνότητας. Ὁλων αὐτῶν, πού πρωτοστάτησαν καί συνεύργησαν στήν ἐπιτυχία τῆς Παπικῆς ἐπίσκεψης καί στή διατύπωση τῆς ἱκετευτικῆς προσευχῆς τῆς συγγνώμης.

“Ομως, ή επόμενη μέρα έδειξε, πώς δέν άλλαξε τίποτα. Καί οι μέρες, πού θά ακολουθήσουν, θά επαληθεύσουν καί θά επικυρώσουν τίς μελαγχολικές κρίσεις εκείνων, πού στή φέστα τής 4ης Μαΐου διέκριναν χοντρό παιχνίδι έξουσίας, σκοτεινό παρασκήνιο, άλυσιδωτές σκοπιμότητες, πού έξυφαίνονται σέ βάρο του λαού καί άφόρητη παραπληροφόρηση.

4. Τό παρασκήνιο.

‘Απαραίτητο νά επιμείνουμε στό τράβηγμα του παραπετάσματος καί νά άφήσουμε νά φανούν καί κάποιες άλλες μεθοδεύσεις, πού δέν έχουν καμμία σχέση καί κοινωνία μέ τή διαλεκτική τής ‘Ορθόδοξης Θεολογίας καί μέ τήν πρακτική τής έντιμης, Εύχαριστιακής καί Συνοδικής λειτουργίας τής έκκλησιαστικής μας διοίκησης.

‘Ο ‘Αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, μετά τίς άπανωτές έξεγέρσεις μεγάλης μερίδας του έλληνικού λαού καί μετά τίς ποικίλες άντιδράσεις του, καταφοβισμένος, ταμπουρώθηκε πίσω άπό τό άφελές επιχείρημα, ότι τόν Πάπα τής Ρώμης δέν τόν κάλεσε αυτός στήν ελληνική πρωτεύουσα. “Οτι ή πρωτοβουλία προήλθε άπό τά κυβερνητικά στελέχη. “Οτι ο Πρόεδρος τής Δημοκρατίας άνέλαβε προσωπικά τό ρίσκο νά τόν προσκαλέσει νά επισκεφτεί έπίσημα τή χώρα μας καί νά ύλοποιήσει τό όνειρό του, τήν προσκύνηση στό βήμα, πού στάθηκε ο φωτισμένος ‘Απόστολος τών Έθνών, ο Παύλος καί κήρυξε τήν άνάσταση του ‘Ιησού Χριστού στους ‘Αθηναίους.

‘Ο άρχιεπισκοπικός αυτός ισχυρισμός είναι πέρα γιά πέρα άναληθής. Θά τολμούσα νά τόν χαρακτηρίσω άπάτη.

‘Ο πρόεδρος τής ελληνικής Δημοκρατίας δέν είναι ο πρώτος, πού έδωσε τό πράσινο σήμα στήν ήγεσία του Βατικανού. ‘Ο πρώτος, πού έγινε άποδέκτης τής Βατικάνειας πρότασης καί συγκατατέθηκε νά πραγματοποιηθεί ή επίσκεψη, είναι ο κ. Χριστόδουλος. Τά περιστατικά, όπως έκτυλίχτηκαν καί όπως, κατά διαστήματα, άποτυπώθηκαν στά δελτία ενημέρωσης καί στίς ελληνικές έφημερίδες, φωτίζουν αυτή τήν ένδειξη. Διαφεύδουν τούς όψιμους ισχυρισμούς του ‘Αρχιεπισκόπου καί άμνηστέουν τόν πολιτειακό άρχοντα.

‘Η έφημερίδα «Τό Βήμα», στό φύλλο της τής 6ης Μαΐου 2001, μετά τήν όλοκλήρωση τής Παπικής επίσκεψης, δημοσιεύει έκτενές ρεπορτάζ τών έκδηλώσεων του είκοσιτετραώρου. Καί τό συμπληρώνει μέ μία σύντομη, αλλά χτυπητή σκιαγραφία τής προσωπικότητας του νουντσίου, δηλαδή του πρεσβευτού του Κράτους του Βατικανού στήν ‘Αθήνα, πού διαπραγματεύτηκε καί μέ τόν ‘Αρχιεπίσκοπο καί μέ τήν Κυβέρνηση τήν πραγματοποίηση τής επίσκεψης. Στή σελίδα αυτή, μεταξύ τών άλλων πληροφοριών, γράφει: «Τόν ‘Ιούνιο του 1999 (ο νούντσιος) ενημέρωσε τόν ‘Αρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο γιά τήν επιθυμία, πού θά εξέφραζε λίγες ήμέρες άργότερα δημοσίως ο Πάπας, νά επισκεφθεί όλες τίς περιοχές πού συνδέονται μέ τήν ιστορία του χριστιανισμού καί τά βήματα του ‘Αποστόλου Παύλου μέ άφορμή τή

συμπλήρωση 2000 χρόνων από τή Γέννηση του Χριστού.

Ἐβλεπε τόν Ποντίφηκα νά ἐπισκέπτεται τήν Ὁρθόδοξη Μονή τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης τοῦ Σινά καί ἀργότερα νά συναντᾶται μέ τόν Πατριάρχη Ἱεροσολύμων, ἄκουγε τόν πατριάρχη Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιο νά δηλώνει ὅτι εἶναι ἔτοιμος νά ὑποδεχθεῖ τόν Πάπα στή Δαμασκό καί τούς Ἱεράρχες τῆς Ἑλλάδος νά ἀντιδροῦν ἀκόμη καί στό ἄκουσμα τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰωάννη Παύλου Β΄.

Στίς ἀρχές τοῦ περασμένου Νοεμβρίου ὁ κ. Τάμπετ ἐνημέρωσε τόν Ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο γιά τίς προθέσεις τοῦ Βατικανοῦ. Ταυτόχρονα εἶχε διεξοδικές συναντήσεις μέ τήν ἡγεσία τοῦ ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν. Ἡ “ἥξις ἀφίξις” δῆλωση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου στίς ἀρχές Δεκεμβρίου σύμφωνα μέ τήν ὁποία “ὅποιοσδήποτε ἔχει τό δικαίωμα νά ἐπισκεφθεῖ τήν Ἑλλάδα” καθώς καί ὅτι “ἡ ΔΙΣ δέν εἶναι ἀρμόδια νά ἀποφασίσαι κάτι τέτοιο” δέν πτόησε τόν κ. Τάμπετ, ὁ ὁποῖος ἐπανάφερε τό θέμα τόν Φεβρουάριο τοῦ 2001 μέ ἐπίσημη ἐπιστολή τοῦ Ποντίφηκα.

Τό κείμενο αὐτό, αὐθεντικό, μιά καί δέ διαφεύστηκε ἀπό τόν κ. Χριστόδουλο, λέει καθαρά πῶς ἐξελίχτηκε τό θέμα τῆς ἐπίσκεψης.

Ἡ πρώτη νύξη πρὸς τόν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο ἔγινε τόν Ἰούνιο τοῦ 1999. Δηλαδή δεκαεennιά ὁλόκληρους μῆνες, πρὶν ἐπισκεφτεῖ τή Ρώμη ὁ πρόεδρος τῆς ἐλληνικῆς Δημοκρατίας καί πρὶν καλέσει τόν Ποντίφηκα. Κανείς ἴσαμε σήμερα, οὔτε τά μέλη τῆς τότε Διαρ-

κοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, οὔτε τά μέλη τῶν δυό Συνοδικῶν περιόδων, πού ἀκολούθησαν, δέν πληροφόρηθηκαν τό διάλογο τῶν δυό ἀνδρῶν καί τήν ἀπάντηση, πού ἔδωσε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος στήν ἐνημέρωση τοῦ Παπικοῦ πρεσβευτοῦ. Καί, κατά προέκταση, δέν ἐνημερώθηκαν καί τά μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, τοῦ Σώματος, πού ἔχει τήν ἀρμοδιότητα καί τήν εὐθύνη νά ἀποφαίνεται γιά τά σοβαρά θέματα.

Τό βέβαιο εἶναι, πῶς ἂν ἀπό κείνη τή στιγμή ὁ Ἀρχιεπίσκοπος διατύπωνε κοφτή καί ἀταλάντευτη ἀποψη, πῶς, πρὶν ὁλοκληρωθεῖ ὁ θεολογικός διάλογος καί πρὶν καταλήξουν οἱ δυό πλευρές σέ συμφωνία, δέ νοηματίζεται ἕνα τέτοιο ταξίδι, ὅλα θά σταματοῦσαν ἐκεῖ. Οἱ διαδικασίες δέν θά κυλοῦσαν. Καί ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας δέ θά καλοῦσε ἐπίσημα τόν Πάπα.

Ἀπαραίτητη καί μιά μικρή παρέκβαση, γιά συμπλήρωση τῆς εἰκόνας καί κατὰ τοπισμό τῶν μελῶν τοῦ πληρώματος τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας. Ἀκόμα καί κατὰ τό πρῶτο ἑξάμηνο τοῦ ἔτους 2001 καί μετὰ τήν ἐπίσκεψη τοῦ Ἑλλήνα Προέδρου στή Ρώμη, παράγοντες τοῦ Βατικανοῦ, πού ἔβλεπαν νά δημιουργεῖται ἀναστάτωση στήν ἐλληνική Ἐκκλησία, εἶχαν προτείνει στόν κ. Χριστόδουλο τή ματαίωση τῆς ἐπίσκεψης. Καί ἐκεῖνος ἀπάντησε: «Ὁχι, τόν θέλω τόν Πάπα, γιά νά δημιουργήσω γέφυρες πρὸς τή Δύση».

Ἡ δεύτερη κρούση πρὸς τόν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο, σύμφωνα μέ τό ἴδιο δημοσίευμα, ἔγινε στίς ἀρχές τοῦ περα-

σμένου Νοεμβρίου, δυό μήνες πριν από τη μετάβαση του προέδρου της Δημοκρατίας στο Βατικανό. Η κρούση αυτή υπήρξε σαφέστερη. Αναφερόταν σε παγιωμένη πρόθεση και σε οριστικοποιημένη απόφαση του Πάπα να πραγματοποιήσει τό προσκύνημα. Αλλά και πάλι, ο κ. Χριστόδουλος δέ συνεκάλεσε τήν Ίεραρχία. Σοφίστηκε νά διαχειριστεί μόνος του τό πρόβλημα και νά παρουσιάσει τελεσμένα γεγονότα στή Διαρκή Ίερά Σύνοδο, πού, γιά τήν περίπτωση, ήταν έντελώς αναρμόδια νά αποφανθεί.

Τήν 1η Δεκεμβρίου ή Διαρκής Ίερά Σύνοδος πληροφορήθηκε από ανακοίνωση του κ. Χριστοδούλου τίς προθέσεις του Πάπα. Καί έδωσε στή δημοσιότητα ένα περίεργο ανακοινωθέν. Δέν απέκλειε τό ένδεχόμενο τής επίσκεψης. Αλλά δέν έδειχνε και πρόθυμη νά αναλάβει τίς ευθύνες. Έρριχνε τό μπαλάκι τής πρωτοβουλίας και τών ευθυνών στήν πολιτική έξουσία. Μέ τό σκεπτικό, ότι ο Πάπας είνα άρχηγός Κράτους, αποφαινόταν, ότι τό θέμα βρίσκεται στή διακριτική έξουσία τής Πολιτείας. Αυτή, άν θέλει, μπορεί νά τόν καλέσει και νά τόν φιλοξενήσει.

Η μεταβίβαση τής μπάλας στήν Κυβέρνηση δέν πέρασε άπαρατήρητη. Οί δημοσιογράφοι τήν έπιασαν. Καί τήν έπεσήμαναν.

Η «Καθημερινή τής 2ας Δεκεμβρίου δημοσίευσε ρεπορτάζ μέ τίτλο «Οί Ίεράρχες “παραδίδουν” τόν Πάπα στήν κυβέρνηση». Καί έγραφε: «Τό... μπαλάκι στήν κυβέρνηση και μάλιστα κάτω από τήν προϋπόθεση μιās μελλοντικής αναθεώρησης τής χθεσινής αποφάσεως, πέταξε

ή Ίερά Σύνοδος τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, μετά μακρά σύσκεψη, επί του αίτήματος του Πάπα τής Ρώμης νά επισκεφθεί προσκυνηματικώς τή χώρα μας τήν προσεχή άνοιξη. Συγκεκριμένα ή Διαρκής Ίερά Σύνοδος άφου τονίζει στό ανακοινωθέν της ότι βολιδοσκοπήθηκε από εκπρόσωπο τής Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας εάν θά είχε αντίρρηση γιά μιιά ένδεχόμενη επίσκεψη του Ποντίφηκα στήν Αθήνα, τονίζει ότι άφου έλαβε υπόψη της σχετική εισήγηση τής συνοδικής επιτροπής γιά τίς διορθόδοξες και διαχριστιανικές σχέσεις αποφάσισε:

1. Ότι είναι δικαίωμα όποιουδήποτε προσώπου, άρα και του Πάπα, νά επισκεφθεί τή χώρα μας και μάλιστα γιά νά προσκυνήσει τόν τόπο όπου ο Αποστόλος Παύλος μίλησε στους Αθηναίους στήν Πνύκα.

2. Η Ίερά Σύνοδος κρίνει ότι, κατ' άρχήν, δέν έχει άρμοδιότητα νά συμφωνήσει ή όχι μέ τήν επίσκεψη ούτε έχει και αντίρρηση.

3. Θεωρεί όμως άναγκαίο νά υπογραμμίσει ότι, κατά τή λήψη τής οριστικής αποφάσεως από τούς άρμοδίους και έννοείται ή κυβέρνηση-πρέπει νά συνεκτιμηθούν όλα τά στοιχεία, πού συνθέτουν τόν κανονικό, ιστορικό, κοινωνικό και θρησκευτικό περίγυρο τής Ελλάδος και είναι φυσικό νά επηρεάζουν τήν πραγματοποίηση ή μή τής προσκυνηματικής αὐτῆς επισκέψεως».

Τό «Βήμα» τής 4ης Δεκεμβρίου έγραφε: «Η Ίεραρχία αναμένει τίς αντιδράσεις του Βατικανού έπειτα από τό διπλωματικό «ναί» τής ΔΙΣ αλλά...».

Ἡ δήλωση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καί τῆς Συνόδου ὅτι δέν ἔχουν ἀντίρρηση γιά τήν Παπική ἐπίσκεψη καί ὅτι εἶναι δικαίωμα κάθε ἀνθρώπου, ἄν τό ἐπιθυμῇ, νά πραγματοποιήσῃ ταξίδι στή χώρα μας, ἀνοίγε τό δρόμο καί μεταβίβαζε στόν πολιτειακό ἄρχοντα τήν ἀρμοδιότητα νά ἀπευθύνει τήν ἐπίσημη πρόσκληση.

Στίς 3 Δεκεμβρίου, ἀνακοινώθηκε ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς ἐλληνικῆς Δημοκρατίας θά πραγματοποιήσῃ κατὰ τό μήνα Ἰανουάριο ἐπίσημη ἐπίσκεψη στήν Ἰταλία καί ὅτι, κατὰ τή διάρκεια αὐτῆς τῆς ἐπίσκεψης, θά συναντηθεῖ καί μέ τόν Πάπα. Ἡ συνάντηση αὐτή, ὅπως προσδιορίστηκε μέ τήν πρώτη ἀνακοίνωση, ἐπρόκειτο νά γίνῃ στίς 20 Ἰανουαρίου τοῦ 2001.

Περίεργο, ἀλλά ἀποκαλυπτικό τῶν γεγονότων, τῆς κρυφίνουσας τοῦ κ. Χριστοδούλου καί τῆς παρασκηνακῆς ἀποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ τοῦ αἰτήματος τοῦ Πάπα, εἶναι καί τό δημοσίευμα τοῦ «Βήματος» τῆς 6ης Δεκεμβρίου 2000.

«Ἐντονο παρασκήνιο ἀναπτύσσεται τίς τελευταῖες ἡμέρες μεταξύ Ἀθήνας καί Ρώμης μέ ἀφορμή τό αἶτημα τοῦ Πάπα Ἰωάννη Παύλου Β' νά ἐπισκεφθεῖ τήν Ἀθήνα τόν Ἀπρίλιο τοῦ 2001. Σύμφωνα μέ πληροφορίες, ἀργά προχθές τό ἀπόγευμα ὁ νούντιος τοῦ Βατικανοῦ στήν Ἀθήνα ἐπισκέφθηκε τόν Ἀρχιεπίσκοπο καί ἀντάλλαξαν ἀπόψεις. Ἡ συνάντησή τους κρατήθηκε μυστική καί ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀπέφυγε νά ἐνημερώσῃ ἀκόμη καί τοὺς πλέον στενοὺς συνεργάτες του. Τήν ἴδια ὥρα, ὡστόσο, πού στήν Ἀγία Φιλοθέης ὁ κ. Χριστόδουλος προσπαθοῦσε νά προστατεύσῃ τό ἀπόρητο τῶν

συνομιλιῶν του, στή Ρώμη τό Βατικανό ὀριστικοποίησε γιά τήν 25η Ἰανουαρίου τοῦ 2001 τή συνάντηση τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Κ. Στεφανοπούλου μέ τόν Πάπα».

Εἶναι φανερό, πῶς ὁ κ. Χριστόδουλος ἦταν γνώστης, ἴσως καί συμπρογραμματιστής ὅλων τῶν ἐξελιξέων. Ἀκόμα καί τοῦ προεδρικοῦ ταξιδιοῦ στήν ἔδρα τοῦ Παπικοῦ πρωτείου. Ἄν ἤθελε νά ἀναβάλει ἢ νά ματαιώσῃ τήν ἐπίσκεψη, εἶχε ὅλο τό χρόνο καί ὅλη τή δύναμη νά ἀντιδράσῃ. Νά προκαλέσῃ ἀρνητική, κατηγορηματική ἀπόφαση τῆς Συνόδου. Νά καλέσῃ σέ ἔκτακτη Συνέλευση τήν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Νά ἐμφανιστεῖ στίς ὁθόνες τῶν τηλεοράσεων καί νά ἐξηγήσῃ τοὺς λόγους, γιά τοὺς ὁποίους θεωρεῖ ἀπρόσφορη τή στιγμή γιά μιά τέτοια ἐπίσκεψη. Ἀκόμα καί νά διαμηνύσῃ στόν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας, ὅτι δέν θά εἶναι σκόπιμο καί ἐξυπηρετικό τῆς ἐνότητας τοῦ ποιμνίου τῆς Ὁρθόδοξης ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας νά ἀπευθυνθεῖ ἐπίσημη πρόσκληση πρός τόν Πάπα. Τίποτε ἀπό αὐτά δέν ἔγινε. Καμμιά ἀντίδραση δέ μεθοδεύτηκε. Καί ἄς ἦταν τό θέμα αὐτό πολύ πιό σοβαρό ἀπό τίς ταυτότητες. Τά μέσα ἐνημέρωσης μιλοῦσαν γιά τό προεδρικό ταξίδι, γιά τήν ἐπίσκεψη στό Βατικανό καί γιά τήν ἐνδεχόμενη πρόσκληση. Ἡ ἐκκλησιαστική διοίκηση, ὅμως, δέν ἀντέδρασε. Προβληματίστηκε, ἀλλά δέν ἐκδηλώθηκε.

5. Ἡ ἐπίσκεψη τοῦ προέδρου.

Ὁ πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας Κωστής Στεφανόπουλος, ἀναγκάστηκε, τε-

λευταία, νά απολογηθεί στίς κατηγορίες, πού τοῦ ἐκτόξευσε καί ὁ κ. Χριστόδουλος καί ὁ περίγυρος τῶν κολάκων του καί νά ἐξηγήσει, πώς, προσκαλώντας τόν Πάπα τῆς Ρώμης, δέν κινήθηκε αὐθαίρετα. Ἡ ξερε τίς διαβουλεύσεις, πού εἶχε κάνει ὁ κ. Χριστόδουλος μέ τούς Παπικούς ἀπεσταλμένους. Καί ἔλαβε σοβαρά ὑπόψη του τήν ἐπίσημη ἀνακοίνωση τῆς Συνόδου τῆς 1ης Δεκεμβρίου τοῦ 2000.

Ἀπαντώντας σέ σχετική ἐπίκριση, γράφει: «Ἀπαντῶ σέ ἕνα μόνο σημείο τῆς ἐπιστολῆς σας, σ' αὐτό, πού γράφετε ὅτι θά ἔπρεπε τῆς προσκλήσεως τοῦ Πάπα νά προηγηθεῖ συνεννόηση μέ τήν Ἐκκλησία. Ἡ Ἱερά Σύνοδος μέ ἀνακοίνωσή της τῆς 1ης Δεκεμβρίου, δηλαδή πρό τῆς μεταβάσεώς μου στή Ρώμη, ἐδήλωνε μεταξὺ ἄλλων: “Ἡ Ἱερά Σύνοδος κρίνει ὅτι κατ' ἀρχήν δέν ἔχει ἀρμοδιότητα νά συμφωνήσει ἢ ὅχι μέ τήν προσκυνηματική αὐτή ἐπίσκεψη καί οὔτε ἔχει ἀντίρρηση”. Συνεπῶς δέν ὑπῆρχε ἀνάγκη ἄλλης συνεννοήσεως».

Οἱ δύο φράσεις τοῦ Συνοδικοῦ ἀνακινωθέντος τῆς 1ης Δεκεμβρίου, πού ὑπογραμμίζει ὁ πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, τόν δικαίουν ἀπόλυτα. Ἡ ἐκκλησιαστική διοίκηση δηλώνει πώς «δέν ἔχει ἀντίρρηση» νά πραγματοποιηθεῖ ἡ ἐπίσκεψη τοῦ Πάπα. Καί, ταυτόχρονα, μεταβιβάζει τόν τυπικό ρόλο τῆς μεθόδευσης τῆς ἐπίσκεψης στήν Πολιτεία, ἀφοῦ ἡ Ἐκκλησία «δέν ἔχει ἀρμοδιότητα».

Ἀργότερα, μετά τή μετάβαση τοῦ Ἑλλήνα Προέδρου στήν Ἰταλία καί τήν ἐπίσκεψή του στό Βατικανό, ὁ κ. Χριστόδουλος ἄλλαξε ρότα. Προσποινήθηκε καί

παραπονέθηκε, ὅτι δέν τοῦ ἔχει ζητηθεῖ ἡ συγκατάθεση γιά τήν Παπική ἐπίσκεψη. «Ἐνιφε τὰς χεῖρας του». Καί ἰσχυρίστηκε ὅτι εἶναι τελείως ἀμέτοχος στίς διαδικασίες. Δήλωσε δέ, ὅτι ἅμα ζητηθεῖ ἀπό τήν Πολιτεία ἡ συγκατάθεση τῆς Ἐκκλησίας, τότε θά φέρεי τό αἶτημα στή Σύνοδο, γιατί ἡ Σύνοδος εἶναι ἀρμόδια νά τό μελετήσει καί νά ἀπαντήσει.

Στή συνέντευξή του, πού δημοσιεύτηκε στό ΒΗΜΑGAZINO τῆς 11ης Φεβρουαρίου 2001, τοῦ τέθηκε καί τό ἐρώτημα:

«Γιατί δέν δίνετε τή συγκατάθεσή σας νά ἐπισκεφθεῖ ὁ Πάπας τήν Ἑλλάδα;...».

Καί ἀπάντησε:

«Κατ' ἀρχήν, δέν μᾶς ἔχει ζητηθεῖ τέτοιο πράγμα, νά δώσουμε τή συγκατάθεσή μας. Ἄν μᾶς ζητηθεῖ, θά τό συζητήσουμε στήν Ἱερά Σύνοδο καί θά ἀποφασίσουμε. Ἐμεῖς εἴπαμε ἀπό τήν ἀρχή ὅτι ὁ Πάπας εἶναι εὐπρόσδεκτος νά ἔρθει στήν Ἑλλάδα ὅποτε θέλει. Ἡ κυβέρνηση ὅμως ἔχει τόν πρῶτο λόγο. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας τίς προάλλες πού τόν ἐπεσκέφθη τοῦ ἀπηύθυνε πρόσκληση-δικαίωμά του ἦταν. Δέν εἴμαστε ἐμεῖς ἐκείνοι, πού θά ἐμποδίσουμε νά ἔρθει ὁ Πάπας στήν Ἑλλάδα. Ἄλλο ἂν ὁ Πάπας δέν θέλει νά ἔρθει ἂν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δέν εἶναι σύμφωνη μέ τήν ἐπίσκεψη αὐτή. Ἡ Ἐκκλησία μας, ὅμως, γιά νά συμφωνήσει μέ μιὰ τέτοια ἐπίσκεψη πρέπει νά λάβει ὑπ' ὄψιν της καί ἄλλες παραμέτρους».

Πιο θετικός καί πιο ἀποκαλυπτικός γιά τό ρόλο του στό στήσιμο τῆς ἐπίσκεψης τοῦ Πάπα ἐμφανίστηκε στό ραδιο-

φωνικό του μήνυμα, πού τό ἀπηύθυνε τήν Κυριακή, 4 Μαρτίου 2001.

«Ἀκόμα καί ὁ Μουφτής νά ἦταν ἀπό τήν Τεχεράνη, καί αὐτόν θά τόν δεχόμουν, ὅπως δέχομαι ὅλο τόν κόσμο. πολὺ μᾶλλον γιατί εἶναι ὁ ἡγέτης μιᾶς γνωστῆς θρησκείας, τοῦ ρωμαιοκαθολικισμοῦ. Αὐτά τὰ ἐπιβάλλουν οἱ κανόνες τῆς εὐγενείας. Τό ὅτι εἴμαστε Ὁρθόδοξοι δέν σημαίνει ὅτι εἴμαστε ἀγενεῖς, ἀλλά εὐγενεῖς. Βεβαίως, ἂν θέλει νά ἔρθει, οἱ πόρτες μας εἶναι ἀνοιχτές».

6. Ἡ Συνοδική ἀνακοίνωση.

Στίς 7 Μαρτίου τοῦ 2001 ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἔφερε τό θέμα στή Διαρκή Ἱερά Σύνοδο. Ὅχι γιά νά συζητηθεῖ ἐλεύθερα. Ἀλλά γιά νά ἐπικυρωθεῖ ἡ ἔγκριση, πού ὁ ἴδιος εἶχε δώσει. Ἡ ἐφημερίδα «Ἀδέσμευτος», ἕνα ἔντυπο, πού διάκειται φιλικά στόν Ἀρχιεπίσκοπο, ἔγραψε τήν ἐπόμενη μέρα:

«Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος στήν εἰσήγησή του πρότεινε ἡ Ἐκκλησία νά μήν ἀρνηθεῖ τήν ἐπίσκεψη τοῦ Πάπα καί προσπάθησε νά κάμψει τίς ἀκραῖες ἀντιδράσεις. Χθές, πάντως, κατά τή συνεδρίαση τῆς ΔΙΣ ἀκούστηκαν δώδεκα διαφορετικές ἐκδοχές γιά τό ἂν θά πρέπει νά γίνει δεκτός ἢ ὄχι ὁ Ποντίφηκας».

Τό ἀνακοινωθέν, πού ἐκδόθηκε ἀπό τή Σύνοδο, συνταγμένο σέ διπλωματική γλῶσσα, προσπαθεῖ νά ἀποσεῖσει τίς εὐθύνες τῆς ἀποδοχῆς, ἀλλά, ταυτόχρονα, ἀναγνωρίζει, ὅτι ὑπάρχει καί προηγούμενη δέσμευση τῆς Ἐκκλησίας τῆς

Ἑλλάδος, πού περιέχεται στήν ἀπόφαση τῆς 1ης Δεκεμβρίου 2000.

«Μέ τήν 9-2-2001 διακριτική ἐπιστολή του πρὸς τόν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον ὁ Πάπας Ρώμης Ἰωάννης-Παῦλος Β΄ ἔχοντας ἐξασφαλίσει τήν πρόσκληση τῆς ἐλληνικῆς Πολιτείας, ἀναγγέλλει τήν πρόθεσή του νά ἐπισκεφθεῖ τήν Ἀθήνα ὡς προσκυνητῆς τοῦ τόπου ὅπου πρὸ 1950 περίπου ἐτῶν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐκήρυξε τόν Χριστόν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καί ζητεῖ νά πληροφορηθεῖ ἂν ἡ ἐπίσκεψή του αὐτῇ προσκρούει σέ κάποια ἀντίρρηση τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐξετάσασα μέ ὑπεύθυνη ἐκκλησιαστική κρίση κατά τή σημερινή Συνεδρία τό αἶτημα τοῦτο καί ἐν συνεχείᾳ πρὸς τό δεσμευτικό γι' αὐτήν ἀνακοινωθέν τῆς 1.12.2000 ὁμοφώνως ἀνακοινώνει τά κάτωθι:

1. Μέσα στό εὐρὺ πνεῦμα τῆς ἡ Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας, παρὰ τίς ὁποιοσδήποτε ἐπιφυλάξεις, πού θά ἐδικαιοῦτο νά ἔχει ὡς πρὸς τήν πραγματοποίηση τῆς ἐπισκέψεως, δέν ἐπιθυμεῖ νά διατυπώσῃ ἄρνηση στήν ἱκανοποίηση τῆς ὡς ἄνω ἐπιθυμίας τοῦ Ρωμαίου Ποντίφηκα, πολλῶ μᾶλλον διότι αὐτῇ ἔχει ἀκραίφνη προσκυνηματικό καί μόνο χαρακτήρα. Ἡ Ἑλλάδα εἶναι μία Ὁρθόδοξη χώρα πού ὁ φιλότιμος λαός της εἶναι παραδοσιακά φιλόξενος καί εὐγενής...».

Θά ἦταν λάθος νά χαρακτηρίσει κανεῖς τήν ἀπόφαση αὐτή ὡς «Συνοδική». Εἶναι προσωπική ἀπόφαση τοῦ κ. Χριστόδουλου, πού τήν ἐπέβαλε στά μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Φυσικά, αὐτῇ ἡ ἐκμαίευση τῆς συγκατάθεσης γιά τό Πα-

πικό ταξίδι δέν ἀπαλλάσσει τούς Συνοδικούς Συνέδρους ἀπό τήν εὐθύνη. Στήν καθέδρα τοῦ Συνοδικοῦ μέλους δέν κάθονται οἱ Μητροπολίτες ὡς μαριονέτες, χαλαρωμένοι καί ἀφημένοι στή μεθόδευση τοῦ προέδρου, ἀλλά, ὡς ὑπεύθυνοι ἡγέτες τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας, καλοῦνται νά μελετήσουν σέ πλάτος καί βάθος τά προβλήματα καί νά διατυπώσουν ἀβίαστα τήν ἀποψή τους.

Ἡ ἐκβιαστική φήφιση τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς πρότασης ἐνῶ ἀπό τό ἕνα μέρος ἀποδεικνύει τόν ἐκφυλισμό καί τόν ἐξανδραποδισμό τοῦ Συνοδικοῦ θεσμοῦ, ἀπό τό ἄλλο ἀποκαλύπτει, πῶς ὁ μόνος προγραμματιστής τῆς φιέστας τῆς 4ης Μαΐου ἦταν ὁ κ. Χριστόδουλος. Αὐτό, ἄλλωστε, τό παραδέχτηκε καί ὁ ἴδιος, κατά τήν ὁμιλία, πού ἔκανε στό Μητροπολιτικό Ναό τῶν Ἀθηνῶν στίς 30 Μαρτίου τοῦ 2001, ὅταν φαλλόταν ὁ «Ἀκάθιστος Ὕμνος». Τότε, ἀνάμεσα στά ἄλλα, εἶπε:

«Ἄν ἔλεγα ὅχι στήν ἐπίσκεψη θά δεχόμουν ἐπίθεση καί ἐγώ καί ἡ Ἐκκλησία. Ἐμεῖς δέν εἴμαστε οὔτε χομεϊνίδες οὔτε μουλάδες. Ἡ ἐπίσκεψη τοῦ Πάπα δέν ἔχει θρησκευτικό χαρακτήρα. Δέν πρόκειται οὔτε νά συζητήσουμε οὔτε νά συμπροσευχηθοῦμε. Ἐμπιστευθεῖτε τόν Ἀρχιεπίσκοπό σας».

Καί ἐνῶ, κατά τήν ὁμιλία του στό Μητροπολιτικό Ναό μιλάει σέ πρῶτο πρόσωπο καί καλεῖ τούς πιστούς νά ἀναπαυτοῦν στίς ἀποφάσεις του καί συγκεκριμένα στήν ἀπόφασή του νά γίνει δεκτός ὁ Πάπας στήν Ἀθήνα, στήν ἐγκύκλιο, πού στέλλεται-ὑποθετικά ἀπό τή Σύνοδο-πρός τόν κλῆρο καί τίς Μοναστι-

κές ἀδελφότητες τῆς Ἑλλάδος, μετατοπίζεται ἡ εὐθύνη στήν Πολιτεία:

«Τό πρῶτον δεδομένον εἶναι, ὅτι ὁ Πάπας Ρώμης ἐπισκέπτεται τήν εὐλογημένην Πατρίδα ἡμῶν, προσκεκλημένος τοῦ Ἐξοχωτάτου Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνου Στεφανοπούλου. Εἶναι γνωσταί αἱ συνθήκαι ὑφ' ἃς ἐγένετο ἡ πρόσκλησις αὕτη ὑπό τοῦ Ἐξοχωτάτου Προέδρου καί δῆ, ὅτι δέν εἶχομεν ἐνημερωθεῖ προηγουμένως, ὥστε νά ἐκφράσωμεν τήν ἀποψιν ἡμῶν περί τοῦ ἀκαίρου τῆς προσκλήσεως...».

Αὐτά γράφονται γιά τήν πρόσκληση, πού ἀπευθύνθηκε στίς 25 Ἰανουαρίου, τή στιγμή, κατά τήν ὁποία, δύο μῆνες πρίν, τήν 1η Δεκεμβρίου τοῦ περασμένου χρόνου, ἡ Σύνοδος δῆλωνε, πῶς δέν ἔχει ἀντίρρηση γιά τήν παρουσία τοῦ Πάπα καί ὅτι ἡ πρόσκληση ἀποτελεῖ εὐθύνη τῆς Πολιτείας.

Ἀνεντιμότητα σέ βαθμό ἔκρηξης.

7. Ἡ φίμωση τῆς Ἱεραρχίας.

Ὑπάρχει καί ἄλλη παράμετρος, πού πρέπει νά ἐπισημανθεῖ μέ ἔμφαση. Πρόκειται γιά τήν παγίδευση, τή φίμωση καί τήν ἀχρήστευση τοῦ Σώματος τῆς Ἱεραρχίας.

Ἡ κινητικότητα τοῦ Χριστοδούλου ἀπό τή στιγμή, πού ἐκδηλώθηκε καί κοινοποιήθηκε στήν ἐλληνική πλευρά ἡ Παπική πρόθεση ἴσαμε τή λήξη τῆς φιέστας, ὑπῆρξε ὑποπτη, ἀντισυνοδική καί ἀντιεκκλησιαστική.

Τό θέμα τῆς Παπικῆς ἐπίσκεψης δέν ἦταν θέμα ρουτίνας. Ἦταν ἀπό τά μείζο-

να. Ἀπό αὐτά, πού ἀπαιτοῦν καί μελέτη καί καθολική συναίνεση. Δέν εἶχε κανένα δικαίωμα νά τό χειριστεῖ μόνος του. Ἀ-μεσο χρέος του, πού τοῦ τό ἐπιβάλλει ρη-τά ὁ Καταστατικός Χάρτης τῆς Ἐκκλη-σίας τῆς Ἑλλάδος, ἦταν νά καλέσει τήν Ἱεραρχία σέ ἔκτακτη Συνέλευση καί νά καταθέσει στήν κρίση της καί στήν φῆφο της τό Παπικό αἴτημα.

Τήν ὑποχρέωση αὐτή τοῦ τήν ἐπιβάλλει ὁ Καταστατικός Χάρτης τῆς Ἐκκλη-σίας τῆς Ἑλλάδος. Καί οἱ διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτη εἶναι ἀπόλυτα δε-σμευτικές γιά ὅλους. Καί γιά τά μέλη τοῦ Σώματος καί γιά τόν πρόεδρο. Τό ἄρθρο 4, τοῦ θεμελιακοῦ αὐτοῦ Νομοθετήματος (Νόμος 590/1977) ὀρίζει τίς ἀρμοδιότη-τες τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας. Καί, στήν παράγραφο α' προσδιορίζεται, ὅτι, ἀνάμεσα στά ἄλλα καθήκοντα τῆς Συν-όδου τῆς Ἱεραρχίας, εἶναι καί τοῦτο: «...ρυθμίζει τās σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετά τῶν ἑτεροδόξων».

Ἀφοῦ, λοιπόν, ἡ Ἱεραρχία καί μόνο αὐτή μπορεῖ νά ρυθμίσει ὑπεύθυνα καί ὕστερα ἀπό μελέτη καί ψηφοφορία, τίς σχέσεις μέ τούς ἑτεροδόξους, τό θέμα τῆς ἐπίσκεψης τοῦ Πάπα στήν Ἑλλάδα ἔπρε-πε νά περάσει ἀπό τή δική της κρίση καί νά ἀφεθεῖ στή δική της ἀπόφαση.

Ὁ κ. Χριστόδουλος κινήθηκε μόνος καί στό παρασκήνιο. Τήν Ἱεραρχία τήν ἀγνόησε καί τήν περιφρόνησε. Τήν ἔβαλε στό γύφο. Συννενοήθηκε μόνος του καί σέ μυστικές συσκέψεις, μέ τούς Παπικούς ἀντιπροσώπους. Καί περιορίστηκε νά φέ-ρει τίς ὀριστικές ἀποφάσεις, δηλαδή τά «τετελεσμένα» στά μέλη τῆς ἀναρμόδιας

Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου καί νά ἐκβιάσει τήν ἔγκριση.

Ἡ παγίδευση καί ἡ ἀχρήστευση τοῦ Σώματος τῆς Ἱεραρχίας ἦταν μιά πράξη ἐγκληματική. Ἀν ὁ πρωθυπουργός τῆς Χώρας φίμωνε καί ἀχρήστευε τή Βουλή, ἄν ἐπέβαλλε στήν κυβέρνησή του προ-σωπικές ἀποφάσεις γιά θέματα, πού τήν ἀρμοδιότητα τήν ἔχει ἀποκλειστικά καί μόνον ἡ Βουλή, θά μιλούσαμε γιά κατά-λυση τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος καί ἐπιβολή δικτατορίας. Τώρα, τή δι-κτατορία τήν ἔφερε καί τήν ἐπέβαλε στήν Ἐκκλησία ὁ κ. Χριστόδουλος.

Ἡ ρωμαϊκή Ἐκκλησία λειτουργεῖ δικτατορικά. Ὁ Πάπας εἶναι καί «ἀπό-λυτος μονάρχης» καί «ἀλάθης» (!). Ὁ-μως, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐπιθυμίας του νά ἐπισκεφθεῖ τήν Πινύκα, προέκυψε ἕνας δεύτερος «ἀπόλυτος μονάρχης» καί «ἀλά-θης» στήν κοιτίδα τῆς δημοκρατίας καί τῆς Συνοδικότητας, στήν Ἑλλάδα. Στήν αὐγή τῆς τρίτης χιλιετίας καί χίλια ὀλό-κληρα χρόνια ἀπό τό Σχίσμα, μᾶς γεν-νήθηκε ἕνας νοσταλγός τοῦ Παπικοῦ πρωτείου καί ἕνας βάνανσος καταλυτής τοῦ Συνοδικοῦ πολιτεύματος.

Κολλητός του κόλακας, ἀπό αὐτούς, πού κατατρύχονται ἀπό τή μειονεξία τοῦ κοινωνικοῦ περιθωρίου καί τρέχουν νά καλυφθοῦν κάτω ἀπό τή ὀμπρέλα τῆς δημοσιότητας, πού ἀπλώνεται καί πέρα ἀπό τά πρόσωπα τῶν δημόσιων ἀνδρῶν, ἔγραφε, λίγες μέρες πρὶν ἀπό τήν ἐμφάνι-ση τοῦ Πάπα στήν πίστα τοῦ ἀεροδρομί-ου: «Ὁ κ. Χριστόδουλος εἶχε τήν γενναι-ότητα νά ἀναλάβει προσωπικά τό κόστος τῆς πολιτικῆς, πού βγάξει τήν Ἐκκλησία

μας από τις φοβίες, τις ύστεριες και τήν απομόνωση. Κι ἄς μὴν ἀμφιβάλλει κανείς ὅτι τὸ κόστος αὐτὸ θὰ εἶναι πολὺ μεγάλο. Γι' αὐτὸ καὶ ὅσοι καταλαβαίνουν τὴ γενναιότητα καὶ τὴν ὑπευθυνότητά του θὰ χρειασθεῖ νὰ τὸν στηρίξουν χωρὶς μεμφιμοιρίες».

Ἀπόδειξη τῆς ἀπώθησης τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού κατὰ τὸ Νόμο ἔχει τὴν ἀρμοδιότητα νὰ κρίνει καὶ νὰ καθορίσει τὰ ἀνοίγματα πρὸς τοὺς ἐτεροδόξους, εἶναι καὶ ἡ σύνθεση τῆς ἐπισκοπικῆς ομάδας, πού κινήθηκε ὅλες αὐτές τὶς μέρες στὸ προσκήνιο. Σὲ σύνολο 80 Ἱεραρχῶν, οἱ πέντε, οἱ λίγοι, οἱ ὅχι ἱκανοὶ καὶ ὅχι ἀδιάβλητοι, κινήθηκαν σὰν βαρόνοι τῆς Ἐκκλησίας, σὰν ἐξουσιοδοτημένοι (ἀπὸ ποῦ;) καὶ ρύθμισαν ὅλες τὶς λεπτομέρειες τῆς Παπικῆς ἐπίσκεψης. Αὐτοί, πού ἔχουν λόγο νὰ φωνά-

ζουν «ζήτω» καὶ νὰ πλέκουν στεφάνια κολακείας.

Τὸ Κυρίαρχο Σῶμα ἔμεινε στὸ περιθώριο καὶ στὴ σκιά. Κανένας ἀπὸ τοὺς 75 Μητροπολίτες δέν ἐμφανίστηκε στὸ προσκήνιο καὶ δέν παραχώρησε, ἔστω καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων, τὴ συγκατάθεσή του στὶς πράξεις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικτάτορα. Ἡ σιωπὴ αὐτῇ, ἡ ἀπόλυτη καὶ αἰνιγματική, σηματοδοτεῖ προβληματισμούς καὶ ἐξελίξεις. Καὶ τὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἐκλεκτός λαὸς τοῦ Θεοῦ, πού δέν ἀνέχεται τὴ δικτατορικὴ, αὐταρχικὴ συμπεριφορὰ τῶν πνευματικῶν ἡγετῶν του, παραμένει σὲ στάση προσμονῆς καὶ προσπαθεῖ νὰ συλλάβει τὰ μηνύματα τῆς Συνδικτῆς πλειοψηφίας.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Παπα-Γιάννη
Εἶδες ἀνθοδέσμη ἐπισκοπικῶν προσωπικοτήτων, πού παρουσίασε ὁ Χριστόδουλος στὸν Πάπα Ἰωάννη-Παῦλο τὸν Β΄;
Ἕνας κι ἕνας.

Φιλικὰ
Παπα-Γιώργης

ΕΛΕΥΘΕΡΗ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς ἐνημέρωσης.

Ἰδιοκτήτης:

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ.

Διεύθυνση: 19011 Αὐλῶν Ἀττικῆς.

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ,

Ἰωαννίνων 6 Μοσχάτο.